

గాంధీ

విశాలమాది

అటుచూడు సునీ! ఆ సూర్యాస్తమయం ఎంత చూడ ముచ్చటవుతుందో! ఎటువు, వసువు విడివడని నవనవకుల్లా కలిసి పోయి సిగ్గువడుతూ వినీలాకాశం నుండి కొండల తెరమరగుకి ఒరిగిపోయి చీకటి లాల్చి వితుక్కుంటున్నాయి. సృష్టి చిత్ర కారుడు తన రంగులన్నీ కలిపి క్రింద ఒలకబోసికొన్నట్లుంది గదూ!

మల్లెల మాలలై తెలవికొంగల బారు

వాటి మధ్యనుండి ఎలా మంద గమనంత తమ గూళ్లకి పొగిపోతున్నాయో! అటే చూస్తుండి పోయాడతమ. ఆమె కూడా అటువేపు అమాయికంగా చూస్తోంది. తన భుజానికానుకుని అలా బయటికి చూస్తున్న ఆమెను చూస్తుంటే అనిర్వచ నియమైన ఆనందాను భూతిని పొందు తున్నాడతమ. ముంగురులు గలి తాకిడికి వెనక్కి వినురుగా తన చెవలను రాను

కుంటూ విగురుచూపుంటే అతనిలోని ప్రత్యులువు గుగుర్పొడిచింది. మన్నటి ఎత్తయిన గులాబి బుగ్గలు, నవనవలాడుతూ మధురాన్ని చిందించే ఎర్రటి పెదవులు, సునుపైన విన్న గడ్డం మీద నల్లటి చుక్క అతనిలోని కోరికలను రేపి దీర్ఘ నిశ్వాసను విడిపించ జేసినాయి.

ఆ వేడినిట్టూర్పుతో అతని వంక చూచి వింతగా మత్తుచూపులు చూస్తున్న అతనినుండి సిగ్గుతో తల దించుకుంది.

ఆమె మౌనాన్ని సహించలేక, 'అలా సిగ్గుపడతావేంటి? మనల్నిచూసి ఎవరయినా నిమన్నా అనుకుంటారేమోననా? చూడని పనకే! వాళ్ల జీవితంలోనూ యిటు కంటే దొర్లిపోయిన రోజల్ని జ్ఞాపకం చేసుకుంటారు!' అని అన్నాడతమ.

బుగ్గలు సిగ్గుతో పొంగి ఎరు వెక్కిరియి. అమాయికంగా అతని కళ్లలోకి చూసి, దగ్గరగా జరిగి అతనిలో యిమిడి పోతున్నట్లు అతని భుజానికి తలమ టించుతూ వుండిపోయింది గోమంగా.

పందెం చేసుకున్నట్లు చెల్లెల్ని వెనక్కి గెల్చి పోతున్నాయి. వచ్చటి పైరులు లికి మోతలు వంచి పూగుతూ వుంటే, వాటిమీద తెల్లనిదాటలు వరుగెత్తు తున్నాయి. వెనక్కు పోతున్నదాట గతంలా గాది. ముందున్న బాటమాత్రం వంకరగా గాది.

బస్సు కుదుపుతో ఆమె అతని మీదవడి సిగ్గుతో తలవంచుకుంది.

ఆమెలో వాగరికం కన్నా పల్లెదనం యింకా కొట్టొచ్చిన్నట్లు కనుపిస్తుంది. ప్రతి దాన్ని వింతగా చూస్తుంది. బస్సులో మిగతా వారి దృష్టి వారి మీదవే వున్నది మధ్య మధ్య వారిచూపుల వెదుర్కొని ఆమె తన చూపులను క్రిందికి దించుకుంటూ వుంది. చూసే వాళ్లందరికీ నవనవకులు మొదటి యాత్ర చేసువ్వారని పిస్తుంది.

వాళ్లనుకునేది నిజమే! వాళ్లకొత్త దంపతులు! తొలిదివాలలోని కొత్తదనం కనిపిస్తుంది. అందుకే ఆమె చూపులు క్రిందికి దించుకుంటూ వుంది. కానీ అతని సాహచర్యాన్ని వాంఛిస్తూ అతన్ని అంటి పెట్టుకుని దగ్గరగా జరిగి కూచోంది.

అతనికికేమీ మాటలాడటానికి తోచక 'మీవూరునుండి బయటి కడుగుపెట్టడం

యిదేనుకుంటాను. అవునా?

వ్యతిరేకం వూరుకుంది, అవునన్నట్లు.
మళ్ళీ ఒక్క కుదుపు యిచ్చింది బిస్సు.
అతని ఒడిలోకి తూలిపోయింది. అతన్ని
చూసి చిన్నగా నవ్వి తలవంచుకుంది అతనూ
వచ్చాడు.

పుయ్యాల పూగటం అంటే చిన్నప్పడు
సరదగా వుండేది. మనల్నిదర్శి చూ కుదుపు
పుయ్యాలూపినంత ఆనందం యిచ్చింది.
మనకి ఎంతో హాయిగా వుంటే వెనుకనీట్లో
కూచున్న మసలి వారికి ప్రాణనంకటంగా
వుంది. మనస్సు సంతోషంగా వుంటే ఎటు
వంటి బాధనయినా యిట్టే తేలికగా తీసు
కోగలం గదా! చూడు మనకంటే కిప్పుడు
ప్రపంచమంతా రంగులు రంగులుగా కళ
కళ లాడుతూ వున్నట్లుగా కనిపిస్తుంది
చెల్లెళ్ళు, పువ్వులు పతులు మనల్ని
దూసి నవ్వుతూ వికసించినట్లు, పాడు
తున్నట్లు మరకొసమే సృష్టించబడినట్లుగా
వున్నాయి. ఆ పైకొచ్చే చంద్రుడెవరికోసం?
మనకోసమే ననిపిస్తుంది గదా!

వెంట సంతోషంతో పూహాలోకంలోంచి
బయటపడి ఆమెవంక చూసి, 'యిదంతా
దేని మహిమంటావ్?'

'ఏమిటి? నాకు తెలియద'న్నట్లు అతని
కళ్ళలోకి చూసింది.

'మనం ప్రేమించి, ప్రేమించబడినపుడు
ప్రపంచమంతా అమరాంతం వెల్లి విరిసి
నట్లు కనుపిస్తుంది' అని అన్నాడతను.

విజయే ననిపించిందామెకి. తనకు తెలి
యని విషయాల్ని తెలుసో ఆయనకు!
మనసులో పూహా వున్నా మాటల్లో పెట్ట
డం తనకి చేతగాదు! మురిసిపోయిందామె
మనసులో. వెంటగా చూసిందతనివైపు.

అతని కన్నుల్లో వెలుగు తన జీవితానికి
మార్గదర్శి కాగలదన్న ఆశ జనించింది.
ముఖం తేజస్సుతో విస్తరినట్లుంది. ఆయితే
గురురయన కొనలదేదీన మీసాలు గంతి
రతతో వెంటసొందర్యాన్నిచ్చింది. మెలిదిరిగిన
కండలు వేసుకున్న సాక్షి క్రిందనుండి బయ
టికి కనిపిస్తూ ఆ భుజాలమీద పాలిపోయి
యీ ప్రపంచాన్నే మరచి పోదామనిపించ
జేస్తున్నాయి.

'ఇప్పుడు బిస్సు ఆగేచోట భోంచేయాలి
కునం. ఎందుకంటే యింటికి తర్వాత
బూ రాత్రికి వంటకు అవీ యివే వెతుక్కో'

వలసి వస్తుంది. ఆ క్కాది ఒక్కొక్కటి
భోజనం రూపాయి పావలా!

'రూపాయి పావలా!' ఆశ్చర్యపోయింది.
'రూపాయి పావలా వుంటే యింట్లో
యద్దరికి వండుకోవచ్చునే!' అని అను
కుంది.

అదేదో పెద్ద బస్తీలా వుంది. అన్నీ
లైట్లై! ఎంత వెలుగో! పగలులా వుంది.
ఒక పెద్దహోటలు ముందు బిస్సు ఆగింది.
ఆశ్చర్యంగా చూసింది. 'ఎంత పెద్ద భవ
నమా!'

అందరూ క్రిందికి దిగి హోటల్లోకి
వెళ్ళున్నారు.

'లే! దిగు!' అంటూ లేచాడతను.

'బిస్సు వెళ్లిపోతుండేమో!' అని అంది
'మనం భోంచేసి వచ్చేంతవరకూ ఎక్క
డికి పోదు!' అని అన్నాడు. ఆ మాటలో
బిస్సు మనదేనన్న భయం వినించింది. 'భోం
చేసి వచ్చేంతవరకూ కడలదన్న మాట!' ఆ
శ్చర్యంగా చూసిందామె అతని వంక.

తెన్నగా కంటరు దగ్గరకెళ్లి వచ్చుతేసి
వదిరూపాయలవోటు యిచ్చా డతను. అతడు
చిన్న పుస్తకంలోంచి రెండు పచ్చటి
కాయతం ముక్కలు చింపి కొన్ని వోట్లు
చిల్లర యిచ్చాడు.

ఒక గదిలోకి వెళ్లడంతోనే గోడకి వున్న
కుళాయిక్రింద తెల్లగావున్న పింగాణివల్లం
చూసి విస్తుపోయింది. దానిపైన గోడకి
అద్దం బిగించి వుంది. కుళాయి తిప్పి నీళ్లు
వస్తుంటే చేతులు కడుక్కున్నా డతను.
ఆమెకూడా అలానే చేసింది. కుళాయి అపి
చేతిగడ్డతో చేతులు తుడుచుకుంటూ
అద్దంలో చూసుకున్నా డతను. కొంగుతో
చేతులు తుడుచుకుని, అద్దంలో ముఖం
చూసుకుని, చెమట తుడుచుకుంది.

ఒక టేబులు దగ్గర చుట్టూ నాలుగు
కుర్చీలు వేసి వున్నాయి కూచోగానే, తెల్లటి
బట్టలు వేసుకున్నతను వచ్చి, అతని దగ్గ
రున్న పచ్చటి కాయతం ముక్కలు తీసు
కున్నాడు. యింకోతను, వచ్చి అరటాకులు
వేశాడు. ఇంకోకడు కూరలు, యింకోకడు
అన్నం వడ్డించాడు. అతను వెళ్లింతర్వాత
యింకోడు వచ్చి వెయ్యి, అప్పడాలు వేసి
వెళ్లిపోయాడు.

'వడ్డించటానికి ఎంతమందో!' అన్నట్లు
వెంటగా చూసిందామె. వెళ్లివారు వడ్డించి

వట్టుగా వుంది భోజనం!

'అమ్మ వుంటే ఎంత సంతోషించేదో!
కళ్ళు తెరవక ముందే తండ్రి గతింబ
టంతో, నా అన్న దిక్కులేక మామయ్య
యింటికి రాబట్టి, చివరి కీనాడు ఎలా
గైనా వెర విడిపించుకుందామని యాయన
కిచ్చి చేశాడు. తను అదృష్టవంతురాలి!
ఎంతో ఆదరంగా, అప్యాయంగా చూసు
కుంటున్నారు ఆయన.'

'ఏమిటాలోచిస్తున్నావు? తను గబ
గబా. అందరూ లేచి వెళ్ళుతున్నారు' అని
అన్నాడు రంగనాథం.

అయిష్టంగా నాలుగు మెతుకులు తిని
అలా వదిలి వేసింది!

బిస్సు బరువుగా వెమ్మడిగా బయలు
దేరింది. దీపాలు, వెలుగు, బస్తీ వెనక్కి
పోతున్నాయి. చీకటిని చీల్చుకుంటూ
బిస్సు ముందుకు సాగింది.

'యింకా ఎంత దూరమండీ?' అని
అడిగింది సువీత.

అతను మాటలాడలేదు. బిస్సులో వి
లైటు కాంతిలో అతని ముఖం పాలిపోయి
వుంది. యెదో దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్నట్లు
పరధ్యానంగా వున్నాడు. వినిపించు కున్నట్లు
లేదు. వుదాసీనంగా వున్నాడు.

ఇందాకటి వుత్సాహం యంతలోనే
మాయమవడంతో కొంచెం కలత జేసింది.
'ఏమండీ!' అని చిన్నగా చేత్తో కది
లించింది.

'హీ!' అన్నాడు తడిబడుతూ.

'అలా వున్నారేమండీ?' ఆతృతగా అడి
గింది.

'ఏమీ లేదు...!' అని వూరుకున్నాడు.
ముఖమీద చిందుతున్న చిరువెనుట
దీపపు వెలుగులో ముత్యాలా మెరుస్తూ
వుంది. చిన్నగా వణుకు ప్రారంభమయింది.
తన్ను తాను నిలవరించుకుంటానికి చాల
ప్రయత్నించాడు. ఆయినా ముఖం మీదకూ
ఆ రేఖలు ప్రస్ఫుటంగా వస్తున్నాయి.

ఆమె వైపు తిరిగి చూశాడు. తన్ను
చూసి ఖంగారుపడుతున్న ఆమెను చూసి,
చిరునవ్వు చిందించాడు. కానీ దానిలో
జీవం లేదు. 'ఏమిటావున్నావ్?' అని
అడిగాడామెని.

'వేసెలా వున్నాను? బానే వున్నా
వంది—ఆశ్చర్యంగా,

బయటి చీకటిలోకి చూస్తూ మాట లాడకుండా కూచున్నాడు. తను దిగవలసిన వూరు దగ్గరవుతున్న కొండీ, భయం ఎక్కువయిందతనిలో. ప్రక్కనున్న తన భార్య తన్నుచూసి ఏనుషుకుంటుందో వన్న ఆలోచన కలిగేటప్పటికీ, డై ల్యాన్సి తెచ్చు కుంటున్నాడు గానీ, ఆమెమందు ఏమీ వాయలేక పోతున్నా ఉనిపిస్తుంది.

* * *

చీకటి వడేవేళకి రచ్చబండ దగ్గర పీలాలనుండి యింటికి పోతున్నవారూ, శెట్టి అంగడి దగ్గరికొచ్చిన వాళ్ళూ చేరు తుంటారు. కోమటిసుబ్బయ్య కొట్ల పెట్రోమాక్స్ లాంతరు ఆ మెట్టునక్కల చాలా దూరంవరకూ కాంతి కొడుచి వీధి దీపాలు గాలికి ఆరుతూ, వెలుగుతూన్నట్లు గుడ్డి వెలుగునిస్తాయి.

నలుగురైదుగురు రచ్చబండ దిగ్గర చేరారు. నెల్లటి పూరకక్క ఒకటి అరుగు మీద ముసుగాళ్లలో తల పెట్టుకు వడు కుని వుంది. మధ్య మధ్య కళ్ళ తెరుస్తూ చూస్తూ, వాళ్ల మాటలు వింటూ వున్నట్లుగా చూస్తూ వుంది.

వోట్లవున్న చుట్ట తీసి, తడితో నానిపోయిన చివరిముక్క కొరికి, తుపు క్కన వుమ్మేసి, 'రామయ్య! రంగనాథం వస్తున్నాటగా!'

'ఏ రంగనాథం? రొడి రంగనాథమేనా?'
'అలా అడే! ఎవరు చెప్పారు నీకు?'

నా భార్య

'మారీగాడు, రామీగాడు లేడో, వాడ న్నాళ్ళే!'

'అవునుగానీ, రాగవయ్య! కొండడికి, యాడికి యేదో తగవొచ్చిదంటగా!'

'పోలయ్యకి తెలుసనుకుంటాను. ఏం జరి గింది పోలయ్య? నీకు తెలుసను కుంటాను.'

'ఏముంది బావా! రంగనాథం రైతు బిడ్డయినా, తల్లి దండ్రు యెనకెవరూ లేపోయేసరికి యింట్లోనడుపులో పెట్టు వోళ్ళే లేకపోయిరాయో! ఆనలు చిన్నప్ప ణ్నీ రొడి స్నేహలే గాదటయ్య అన్నీ! ఆయ్య పేరేమన్నా నెలకొట్టేడంటి? ఆయ నెటువంటి మారాజా! చెడబుట్టాడు! ఆ కొండీగాడు గూడెంలో లేడో. మాది గోడు...' అని యింకా యేదో చెప్ప తుండగా-

దూరంగా కుక్కలు మొరిగాయి. ఒక్క సారే అన్నికుక్కలు మొరిగటం, ఆ వూరి వారందరికీ పెద్దగుర్తు! 'వస్తున్నాడు కొండడినే!'

రచ్చబండమీద కుక్కమాత్రం చెవులు రిక్కించి, తినకెందుకన్నట్లు. మాడనట్లు మునిగాళ్లలో తల పెట్టుకుని చూస్తూ కూచుంది, అలవాటయిన మొరుగుడికి యిప్పుడు తన ఆవుసరం ఏమీటని.

రామయ్య వోట్ల చుట్ట అలానే జారి

పడిపోయింది. చూసుకోలేదు. తినుకోటానికి ప్రయత్నించ లేదు. అరుగు దిగి, పంచెగ దోసుకుని పక్కనందు పట్టాడు. పోలయ్య ప్రక్కనున్న కర్రబట్టాకుని; 'వేనొస్తాను బాబో!' అంటూ లేచాడు.

'ఒక్కముక్క చెప్పి పోవయ్య! బాబు గదూ!' అంటూ పట్టుకున్నాడు ప్రక్క నతను.

'లేవయ్య బాబూ ముందక్కణ్ణుంచి. పొడివి పారేస్తాడు. ఒక చేతిలో కత్తి. ఇంకో చేత బుడ్డి వుంటుండొడికి. కంటబడితే చాలు వదిలిపెట్టాడు' అంటూ ముందుకు సాగుతూ వుంటే వెనుకతను గుంజాడు చెయ్యిబట్టుకుని.

'అంత భయమెందుకయ్య నీకు!'
'నీకు తెలియదు నాయనా! వాడంటే అందరికీ హడలో! వాడు యింట్లోంచి బయటికి రాడు. వచ్చాడంటే ఎక్కడో ఖాసీయే! తప్పకుండా ఎవణో ఒకటి కనుపించినోటి పొడివి మరీ పోతాడు. తర్వాత నీయివ్వం!' అంటూ చెయ్యి గుంజా కుని ముందు కడుగునేశాడు.

'పోలిను లేమయ్యారయ్య!' అంటూ అడిగాడు అతని చేయిబట్టుకుని.

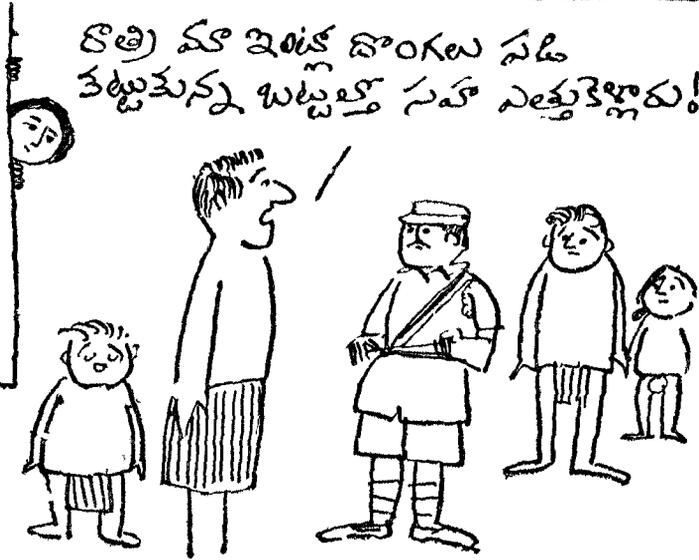
'వాళ్ల కందితేగా అసలు. ముందుగావే వాంట్లుంది. అంతే! ఈ రచ్చబండ దగ్గరిటువంటి ఖాసీతెన్ని జరగలేదు!' అంటూ గబగబా అడుగు వేశాడు.

జానిదగ్గర నీళ్లు తోడున్న ఆడ వాళ్లు కడవలు, కుండలు నీళ్లు నింపు కున్నా నింపుకోపోయినా ఎక్కడోళ్లక్కడే అలానే తీసుకు వెళ్లిపోయారు భయ పడుతూ. ఒకామెమో నీళ్లుతోడి నిండిన బక్కెట్టు నీళ్లతో 'అలానే కింద పెట్టేసి వెళ్లిపోయింది గనగన వణుకుతూ.

ఆ వింటున్నతనికీ వింత వాతావరణం మాసి భయమేసింది.

'ఒరేయి బాబూ! యింటికి రాలో! రమ్మం టుంటే' అని ఒకానిడ పిల్లలెన్నవర్సే లొక్కుపోయి కసిమని తలుపులేసుకుంది. ధబిధబిమని తలుపు లేసుకుని, ఎవరి ప్రాణాలు వాళ్ళ అరచేతిలో పెట్టుకుని కొంచెం తెరచిన కిటికీలోంచి బిక్కు బిక్కుదిక్కుమని గుండె విబ్బరం చేసుకుని మాస్తున్నారు ఆడవాళ్ళు.

పెట్రోమాక్సైలు తీసివేసి గబగబా

కొత్తి మా ఇంట్లో దొంగలు పడి కట్టుకున్న బట్టల్లో సహ ఎత్తుకెళ్లారు!

1977

నా భార్య నా భార్యకుని తలుపులేను కున్నాడు సుబ్బయ్యశెట్టి.

నిముషంలో జీమ్మ వీకలుయిపోయింది ఆ ప్రదేశమంతా!

'ఆ రంగడికి లూ కొండడికి. యిందా కేదో చెప్పబోయావు?' అని పోలయ్య పొడుగుతూ అతని పక్కనే గబగబా నడుస్తూ ఒక యింటోట్టికి దూరారు.

'నెమ్మదిగా మాట్లాడు. నీవు నెలుకుక్క మంటానికి వీలేదు తలవతే అక్కడ ప్రత్యక్షమయ్యాడన్న మాటే! ఒక విషయంలో రంగడు కొండడి కాలిరగ్గొట్టాడు యివారొస్తున్నాడని తెలిసి బయటికి పుంపుటాడు. మాట్లాడకు. ఉష్! దగ్గరగా వస్తున్నాడు. ముయి. కటికి!' అంటూ గొంతు తగ్గించివేసి, కటికి ఒక అంగుళం తెరచి యింటోట్టివం చిన్నది చేసి వెలుగు బయటికి పోనియకుండా చేశాడు.

వీధి దీపాల వెలుతురు గుడ్డిగా వుంది. బావురు కప్పల కీమధ్యని పుష్పంగా వినిపిస్తుంది. వెట్టు ఆకుగూడా గాలికి ఊగిగానీ, ఒకదానికొకటి రాదు కునిగానీ శబ్దం చేయటంలేదు.

విప్పవ్వంగా ఒక నల్లని ఆకారం పూగుతూ, తూలుతూ కాలిండ్లుకుంటూ వస్తూవుంది ఆ చీకటిలో ఆతని నల్లటి ఆకారం భయంకరంగా వుంది. దుబ్బుజుట్టు

నా భార్య

నంస్కారం లేకుండా వుండగాలు తిరిగి ముంగురులు మొహంమీదికి వదుతున్నాయి. నల్లటిమీసాలు భీకరంగా యనుధర్మరాజుని మరిపిస్తున్నాయి. కట్టుకున్న లుంగీ గళబనీను చీకటిలో కూడా వాటివీరూద చారలను మరుగు పరచలేక పోతున్నాయి.

అయ్యాసంతోషవచ్చే శ్వాసలు హిమబుసల్లాగా దూరానికి పుష్పంగా వినిపిస్తున్నాయి. అతని చేతిలో బాకు దీవపు వెలుతురులో మెరుపులా మరుస్తూ వుంది. దేహంతో బాటు చేతిలోని కత్తి వణుకుతూ వుంది. పట్టరాని ఆవేశం అతనిలో పొగలు గక్కుతుంది.

అడుగులు ఎడబడి పడుతుంటే కాలికి యేదోదాయి తగిలింది. దాన్ని ఒక తన్ను తన్నాడు. అది యెగిరి యెక్కడో పడి దీర్చుకుంటూ శబ్దం చేసింది. రక్తం కారుతున్నా శిఖ్యచెయ్యకుండా 'రాతా! రా! నివ్వేం జీస్తానో యివళ!' అని గట్టిగా అరిచాడు.

ఆ అరుపుకి దిక్కులు పక్కటిల్లి నట్లయినాయి. తలుపులు బిగించుకుని యిళ్లల్లోవున్న వాళ్లగుండెలు ఝల్లు మన్నాయి.

ముందుకు పడుతూ, లేస్తూ నడుస్తు

న్నాడు. ఒక్కతడుగు నెల తొక్కుకుని వెతి యెత్తి నోరు తెరచి సీసాలోంచి రెండు గుటకలు గుటగుటా తాగాడు. గొంతు మండింది. ఆమంట చల్లాలా అంటే యింకొంచెం తాగాలి. సీసా పెదాలకి కర్రను కున్నాడు. సీసా భాళి అయింది దూరంగా గిలాటువేశాడు సీసాని. 'కేటే' మని పగిలి ముక్కలుయిపోయింది.

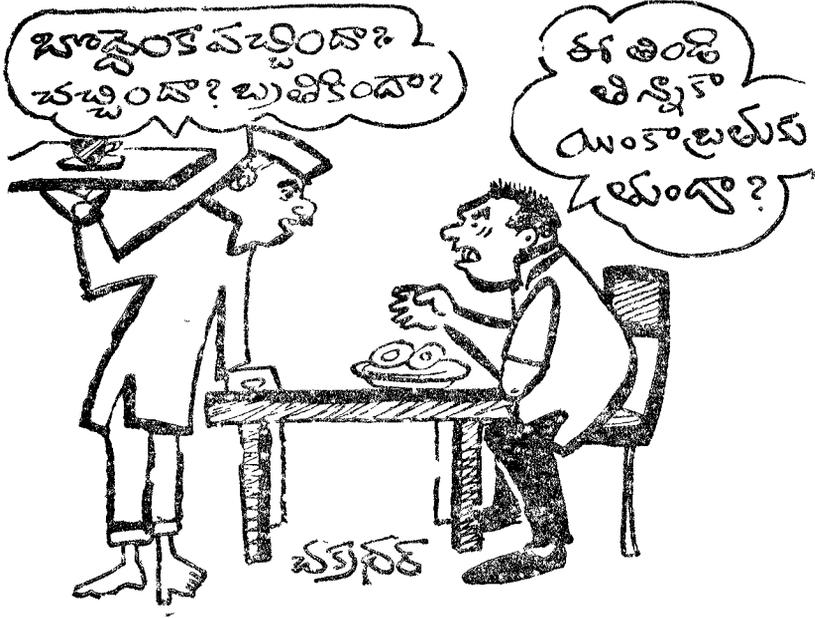
'దాహం' గొంతుమంట! నాలుక పీక్కు పోతుంది. సోదాకావాలి!' సుబ్బయ్యశెట్టి కొట్టు తలుపువదాడు. తలుపు తీయలేదు. గట్టిగా కాలితో ఒక్కతన్ను తన్నాడు. గట్టి తలుపులు గాబట్టి శబ్దంచేసి పూరు కున్నాయి. తోపలి శెట్టికి పై ప్రాణాలు పైవే పోయినాయి. గట్టిగా పెళ్లాన్ని కాపి లించుకున్నాడు. పెళ్లాం వణుకుతున్న మొగుడి నోరు గట్టిగా మూసింది.

అటూ యిటూ చూశాడు. రొప్ప కుంటూ కాలిండ్లుకుంటూ, బావిదగ్గర కెళ్లాడు. చేదలో నీళ్లున్నాయి తోడుకో కుండా. చేదెత్తి గొంతులో పోసుకున్నాడు. గొంతునిండి నీళ్లు పార్లి బనీను శడిపి సోయింది మూతి తుడుచుకోనయివా లేదు. అతనిలోవున్న మత్తు కొంచెం తగ్గింది. బీడి వెలిగించాడు అగ్గిపెట్టె గిసినపుడు చీకటిలో అతనికళ్లు ఏర్రదనంతో చింత నిస్పల్లా నిగనిగలాడినాయి.

రచ్చబండమీద కూచున్నాడు. అయ్యా సంగా. కడుపునిండా నీళ్లే గా! మత్తెక్కు తుంది మళ్లి వెమ్మదిగా. కానీ కళ్లల్లో వున్న చురుకుదనం మాత్రం చావలేదు. దీను చిలుక్కున్నపు ధ్యనిక్కుడా ఆటే మాస్తూ వున్నాడు. 'వచ్చే... పై ముంది!' అని విప్పవ్వంగా గొణుక్కున్నాడు.

కాలికింద కుక్క లేచి నిలబడింది. 'పోయేనే!' అంటూ కాలితో ఒక్క తన్ను తన్నాడు. దెబ్బతిని, మూలుక్కుంటూ లొంతుకుని కళ్లు పైకెత్తిచూపి దింను కుంటూ తోక ముడుచుకుని మునిగొళ్ల మీద బండవెనక్కు వెళ్లి పోయింది.

'వచ్చుంటాడు!' అని అనుకుని లేచి ముందుకు తూలుతూ నడక సాగించాడు. నందు మలుపు తిరిగిగాడు. అదే యిల్లు! అక్కడంతా చీకటిగా వుంది. కటికి కూడా తెరచిలేదు. 'అసలు తాలేదనుకుంటూనింకా ఎందుకయిపో మంచిదనుకుంటూ తలుపు

దగ్గరకల్ల చూశాడు. తాళం వేసింది. అక్కడే మూల కాలవ గట్టుమీద కాచుక్కునున్నాడు.

చీకటి యెక్కవవుతున్న కొలది కీచు రాళ్లు మరింత ధ్వని చేస్తున్నాయి. నీలా కాశంలో నక్షత్రాలు మిలమిలలాడుతున్నాయి. కదలాడని చెట్టు ఆకు, ఏమాత్రం సర్దయినా స్పష్టంగా వినిపించేస్తుంది. చెవులు రిక్కించి, తీక్షణంగా అటూ యిటూమాసి తల కదిలిస్తూ క్షణాలు లెక్క పెడుతున్నాడు. 'రామిగాణి యేదో అన్నానని యాడి కండుకూ? నేవేదో పైకంలో వుంటే యీవని జేయిస్తావా? రారా!' అటూ పళ్ళు పటపటలాడించాడు.

చిన్న కబ్బిమయినా రంగడొస్తున్నాడనుకుని అటువైపు చూపులు సారించాడు విశి తంగా. కత్తి చేతిలో మెరుస్తున్నంతసేపూ అతనిలో ఆవేశం తగ్గదు. ఒళ్ళు తెలియని ఆవేశంతో వూగిపోతుంటే పట్టుదల యెలా వదుల్చాడు? మొండిగా అక్కడే కూచున్నాడు.

* * *

దొంగ దగ్గరకొచ్చేసరికి జిమ్మచీరటి! కన్ను పొడుముకుస్తూ కనుపించటం లేదు. చీకటిలో చెట్లు నల్లగా మరింత భయం కరంగా వున్నాయి.

'ఏమండీ?!' అంది ఆమె భయంగా అతని భుజంమీద చేయివేసి.

'ఒక్క ఫర్లాంగు. ఆ కనిపించేదే వూరు!' అన్నాడతను. భుజానికున్న పొండు బాగ్ లోంచి టార్పిటీనీ లైటువేసి ముందుకు నడుస్తున్నాడతను ఒకచేతిలో పెట్టె వుంది. అతని భుజాన్ని పట్టుకుని అడుగులో అడుగువేసుకుంటూ, అతని భుజం మీదకి వాలుతూ పక్కగా నడుస్తుంది నునీత.

అతని ముఖంలో వెనుకటి వుత్సాహం లేదు. యెందుకో అడుగులు తడబడుతున్నాయి. శాని, యేదో మొండిచైతన్యం ముందుకు వడిపిస్తుంది.

గ్రామంలో అడుగుపెట్టారు. అప్పుడే ఎనిమిదింటికే నిర్మానుష్యంగా వుంది వూరంతా అనుమానంతో అడుగులు తడబడ్డాయి. చెట్టుమీద అకుతోబాటూ పట్టయినా కదలడంలేదు. రచ్చబండ దిగ్గరకొచ్చారు. టార్పి ఆర్పివేశాడు.

ఆంధ్రసచిత్రవార్తపత్రిక

1968 దీపావళి కథల పోటీ

ఎప్పటివలెనే ఈ సంవత్సరం కూడా 'ఆంధ్రసచిత్ర వార్తపత్రిక దీపావళి కథల పోటీ' నిర్వహించబోతున్నదని తెలపటానికి సంతోషిస్తున్నాము. రచయితలందరూ ఎప్పటివలెనే మాతో సహకరించి ఈ పోటీని జయవ్రధం చేస్తారని ఆశిస్తున్నాము.

- మొదటి బహుమతి రు. 2100
- రెండవ బహుమతి రు. 1500
- మూడవ బహుమతి రు. 500

నిబంధనలు

1. కథలు వ్యంత రచనలై ఉండాలి. ప్రతి కథలోనూ రచయిత అది తన స్వంత రచననని, దెనికి అనువాదంకాదీ, అనుసరణకానీ శాదవి హామీరానీ పంపాలి. ఈ హామీలు వేళాకితం మీద కాకుండా కథ ప్రాతప్రతి మీదనే రాసి ఉండాలి.
2. కథలు తెలుగువారి జీవితానికి సంబంధించి ఉండాలి.
3. ప్రాతప్రతి మీద "దీపావళి కథలపోటీకి" అని వ్యష్టంగా రాయాలి. కాగితానికి ఒక వైపు మాత్రమే సీరాలో రాయాలి. రచయితపేరు, పూర్తి చిరునామా కూడా ప్రాతప్రతి మీద వ్యష్టంగా రాయాలి. రచనలు 12 అరశాపు (ఎక్స్‌క్యూజివ్ వోల్టేజ్ పేజీకి రెండూ రెట్టు) పేజీలకు మించరాదు.
4. కవరుమీద "దీపావళి కథల పోటీకి" అని వ్యష్టంగా రాయాలి. పోటీకి రచనలో 'సంపాదకుడు, ఆంధ్రసచిత్ర వార్తపత్రిక, 7, తంబుచెట్టిస్ట్రీట్, మద్రాసు-1'కి పంపాలి.
5. పోటీ గడువు తేదీ 14-8-68. ఆ తర్వాత మా కార్యాలయానికి చేరిన కథలని మామూలుగా ప్రచురణకి పరిశీలిస్తాము.
6. పోటీలో బహుమతి సాధించిన కథలకి 'దీపావళి ప్రత్యేక పంచికా' వెలువడే 25-10-68 తేదీ కల ఆంధ్ర సచిత్ర వార్తపత్రికలో ప్రచురిస్తాము.
7. పోటీ తుది నిర్ణయం ఆంధ్రసచిత్ర వార్తపత్రిక సంపాదకుడిదే. ఈ విషయమై ఎటువంటి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలూ జారపడానికి వీలులేదు.
8. ప్రాతప్రతిని ఎటువంటి సంధ్యంలోనూ తిప్పి పంపడానికి సాధ్యం కాదు. పోటీలో పాల్గొనేవారు తమ రచనలలో తపాలా బిళ్లలు అతికించిన స్వతః చిరునామాకం కవర్పై పంపవలసరం లేదు.
9. పోటీలో బహుమతి సాధించిన మామూలుగా ప్రచురణకి వ్యక్తం చేసిన కథల రచయితలకి ఆ విషయం ప్రచురించే ముందు తెలుపుతాము.

**దేహపుష్టికి
ఆరోగ్యానికి**

పండిత-డి.గోపాలాచార్యలవారి

జీవామృతం

69 సంవత్సరములనుండి
ప్రసిద్ధి గాంచినది

ఆయుర్వేదాశ్రమం

(ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
మదరాసు 17

పుస్తకములు

5 పుస్తకముల సెట్టు రు. 5-50

- (1) కొక్కోకాశ్రమం (2) సువాగ్రాత్
- (3) చుంబన వనశ్రుతులు, (4) 84 ఆనన
- ముఖ, (5) రహస్యసోపానం. ఒక్కొక్క
- పుస్తకం రు. 2/- పోస్టేజి, ప్యాకింగ్
- ఆదనం. ఇంగ్లీషులో వ్రాసాం.

SULEKHA TRADERS,
(WAT-7) Beat No 13, Aligarh.

రు. 20/-లకు ట్రాన్సిస్కో

మా కో ఆర్డర్
లోకి పంపిస్తాను
రు. 20/- లకు
రు 330/- విలువ

గల ఆల్ వరల్డ్ 3 బ్యాండ్ పోర్టబుల్ ట్రాన్సిస్కో
సిస్టమ్ సాపాండ.డి. ఏ.ఆర్.కర్ కేంద్రావారి

CEYLON TRADERS
(WAP-22)

Post Box 1257, DELHI-6

రచయితలకు వనవి

మా కార్యాలయం చేరే ప్రతి రచనతోనూ దాని రచయిత గాని, రచయిత్రిగాని అది తమ స్వంత రచననని, దీనికి అనుకరణ కాదని హామీ వ్రాసి పంపాలి. ఇటువంటి హామీ లేని రచనలను ప్రచురణకి స్వీకరించలేము.

సంపాదకుడు

ఆంధ్రనామిత్రవారపత్రిక

నా భార్య

'దీమండి?' అంటూ గట్టిగా అతని భుజం వట్టుకుంది భయంతో.

'వూళ్ళో కొచ్చేశాంగా? భయందేనికి?' అన్నాడు మళ్ళీ బార్ని వెలిగించి నవ్వుతూ చిన్నగా. ఎడమభుజం అదిరింది.

సండు ముఖపు తిరిగారు.

'రంగా!' అంటూ భయంకరంగా ఆరచి కత్తితో అదిటుగా దూకాడు కొండడు అతనికి ముచ్చెనుటలు పోతాయి ఒక్క సారిగా ఒళ్ళంతా చల్లబడి పోయింది. ఆ భయంకరవ్యక్తిని చూచి ఆమె అతని భుజానికి కరుచుకు పోయింది బార్ని ఎవ్వడు పడిపోయిందో తెలియదు దొడ్లు కుంటగా కాలవలో పడిపోయింది ట్రంకు చేతిలో నుండి జారిపడిన శబ్దంతో స్పృహలోకి వచ్చాడు రంగనాథం

క్షణంలో పిూర అంధకార బంధురం ఆలుముకుంది!

'ఏరా మొగడో! అడిదాన్ని ఎనకేను కొచ్చావేరా? ఓయీ కత్తి!' అంటూ గంభీరంగా గర్జించాడు

రంగడి దగ్గరకూడా వూళ్ళో వున్నవ్వు డెప్పడూ కత్తివుండేది మొల్లో యిది వరకు.

'తీయరా! అంటుంటే!' అంటూ మీదికి వెయ్యి విసరి కత్తితో టెదిరించాడు 'లేదు!' అన్నాడు భయపడుతూ రంగనాథం.

'సిరికోడా! చావంటే ఎందుకురా భయం తియ్యరా అంటుంటే, యివ్వాల మవ్వో, నేనో అటో యిటో తేలిపోవాలి!' అని నూంకరించాడు.

మొండి ధైర్యం తెచ్చుకున్నాడు రంగనాథం. 'చావంటే ఎవడూరా భయపడేది. యెన్నిసార్లు తెగింపలేదు ఈ రంగడంటే చచ్చు పీనుగను కున్నావా? కానీ...యివ్వడు.'

'ఇప్పుడేమయింది? గాజా లేయించు కున్నావా?' అంటూ కోవంగా ఆరిచాడు పిచ్చిగా.

ఆమె మరింత భుజాని కలుక్కు పోయింది.

'కొండా! నేను పెళ్ళి చేసుకున్నానురా!' 'నీ పెళ్ళెవడిక్కావాలి? ముందు తియ్యి కత్తి. లేకపోతే యీమంటావా? యిదిగో!' అంటూ బొడ్డొంచి తీసి క్రింద వేశాడేదో.

చీకటిలోకూడా భయభయాలకు మెరిసింది!

'యెంటు!' అంటూ వురిమాడు.

వెనుకనున్న ఆమె గడం ఎడికింది!

రంగడు నెమ్మదిగా తీశాడు దాన్ని. అంటూ యిటూ తిప్పి చూశాడు 'హీంనను అహం సతో జయించువ్వులు గాంచిటి!' జ్ఞాపకానికి వచ్చింది. నవ్వుతూ నెమ్మదిగా నేల మీదకు వదిలి వేశాడు.

'రంగా!' అంటూ గట్టిగా అరచి ఘూర్చి లుక్కుతున్న కోవంతో వూగిపోతూ వుంటే, వోడడి కొంటనుండి విస్ఫులింగాలు వెదజల్లుతున్నట్లున్నాయి.

నిశ్చింతగా నవ్వి, అతని 'కళ్ళలోకి చూస్తూ, 'కొండా! నీకు కావల్సింది నా ప్రాణమేగా. తీసుకోరా నీలా పిరికి చావు చావకుండా హాయిగా నాభార్య ఒళ్ళో చచ్చిపోతాను!' అన్నాడు రంగనాథం

ఆమాటతో అతని మస్తేష్కంలోని మత్తు దిగిపోయింది. హృదయం ఆవేగంగా కొట్టుకో వారంభించింది 'తన మనస్సెటో పొంగి పొరలిపోతూ వుంది. అవతలి ఆంసు తను చేరటం కష్టం!...యేదీ తనకేదీ. యేదీ? శూన్యం అంతా నిరాశయం!

చేజేతులా చేసుకున్న ఆమె అతని బుర్ర తిరిగింది. 'లేదూ! తనకు లేదూ!' అతి నిలో పుక్రవమో, అపేక్షమో ప్రవేశించింది.

'అయితే యెవరో అమ్మాయి?' అంటూ కత్తి నూటిగా ఆమె మోహం విూదపెట్టి అడిగాడు కాండడు.

బెనరిపోయిన గుండె అగిపోతున్నట్లు నిపించిందామెకు. గట్టిగా రంగనాథాన్ని కొగ లించుకుని అతని వెనుక దాక్కుంది భయంతో.

'నాభార్య! నేను పెళ్ళిచేసుకున్నాను!' 'నా భార్య!' నెమ్మదిగా గొణుక్కున్నాడు కొండడు

కత్తి వెనుక్కు తీశాడు నెమ్మదిగా తల వంచుకున్నాడు. తలెత్తి ఆమె వంక చూశాడు. భయభ్రాంతమై గడగడ వణుకుతూ వుంది. ముంగురులు చెదిరి జారి నుదుటి బొట్టుమీద జీరాడు తున్నాయి. చిరు చెమటల్లో ఏర్రటి సింధారం నెదరిపోతున్నట్లు కన్పించింది. పాలు గారు బుగ్గలమీద కన్నీటి చారికలు చీకటిలో స్పష్టంగా కన్పించినాయి.

'నా భార్య!' యింకా నెమ్మదిగా తనతో తను అనుకున్నాడు.

